

Тенденции в „Складиране и обработка на товари, спомагателни дейности в транспорта“

Сектор "Транспорт, Складиране и пощи" обхваща много икономически дейности, разпределени в няколко основни вида транспорт (автомобилен, железопътен, воден, въздушен, тръбопроводен), складиране и обработка на товари, спомагателни дейности, както и пощенски и куриерски услуги. Дейностите на фирмите в бранш Спедиция и логистика са в КИД 52 29, част от Евростат код Н 52.

Таблица 1 Индекси на оборота в сектор „Транспорт“ (източник: НСИ)

Икономически дейности	Евростат код	Тримесечия на 2011 година				Тримесечия на 2012 година				Тримесечия на 2013* година			
		I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Транспорт, складиране и пощи - общо	Н	98,5	107,3	118,2	109,5	90,5	110,3	126,1	117,0	90,7	107,2	125,6	102,5
в т. ч. Сухопътен транспорт	Н49	103,3	107,3	108,3	115,4	90,4	107,4	118,5	121,8	90,5	106,0	115,6	103,3
Воден транспорт	Н50	100,8	91,8	84,4	77,9	76,0	86,1	79,6	71,8	53,3	54,1	49,5	36,5
Въздушен транспорт	Н51	56,2	98,6	186,0	57,1	51,5	101,0	174,2	61,9	61,6	103,0	195,3	64,3
Складиране и обработка на товари, спомагателни дейности в транспорта	Н52	97,1	112,7	130,8	114,2	105,9	126,3	142,1	129,2	104,5	120,6	145,1	120,6
Пощенски и куриерски услуги	Н53	108,9	110,5	109,0	124,6	104,4	116,3	115,7	129,8	113,4	115,6	118,8	131,7

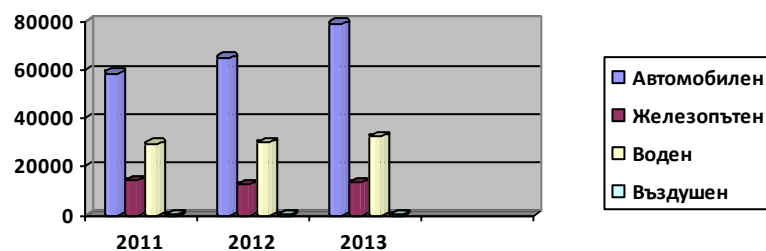
Методологията за тримесечно наблюдение на оборотите (% изменение) спрямо съответното тримесечие на предходната година е особено подходяща за дългосрочното сравнение на данните. Дейност „Складиране и обработка на товари, спомагателни дейности в транспорта“ показва най-голямо увеличение в общия календарно изгладен индекс на оборота за сектор „Транспорт, складиране и пощи“.

НСИ нямат данни за извършените превози от сектор „Спомагателни дейности в транспорта“. Данните за водния (речен и морски) транспорт са на база на изследване от предприятията, които съгласно класификацията на икономическите дейности са с основна дейност товарен транспорт, а данните за въздушния транспорт се отнасят за операторите, лицензирани за извършване на въздушни превози. Затова със следващите таблици се прави сравнение в тенденциите на общо извършените товарни превози в Р. България и извършените превози на товари от членовете на НСБС.

Таблица 2 ОБЩО ПРЕВОЗЕНИ ТОВАРИ ПО ВИДОВЕ ТРАНСПОРТ (в хил. тонове) 2011 - 2013

Година	Автомобилен транспорт	Железопътен транспорт	Воден транспорт	Въздушен транспорт	Общо превозени товари
2011	58 883,5	14 152,0	29 415,0	22,0	102 472,5
2012	65 286,6	12 469,8	29 906,0	19,0	107 681,4
2013	79 397,7	13 538,9	32 672,0	20,0	125 628,6
Изменение 2012/2011	+ 10,9%	- 12%	+ 1,7%	- 13,7%	+ 5,1%
Изменение 2013/2012	+ 21,6%	+8,6%	+ 9,2%	+ 5,3%	+ 16,7%

Източник: НСИ

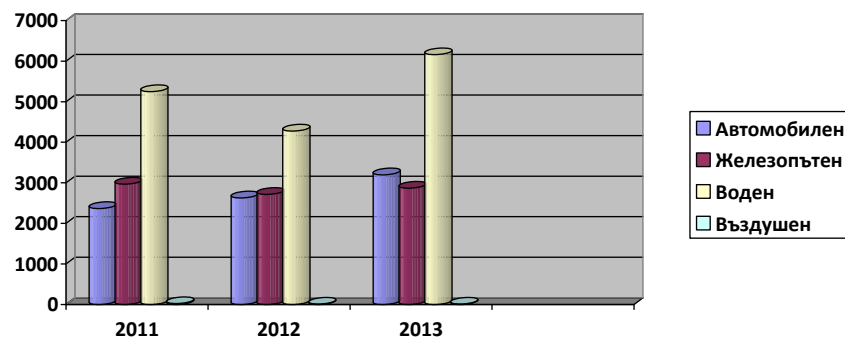
От данните в таблицата за товарните превози могат да се направят следните изводи:

- ✓ само автомобилният транспорт е увеличил относителния си дял в общия обем на превозите от 57% през 2011 г. до 63% през 2013 г.;
- ✓ при железопътния транспорт има колебания по години, но и цялостно намаление на железопътните товарни превози в общия обем на превозите с 4% ;
- ✓ делът на товарните превози с воден транспорт като процент от общия обем на товарните превози през 2011 г. е възлизал на 29 %, а през 2013 г. 26 %, регистриран спад 3%;
- ✓ запазва се традиционно ниския постоянен дял на товарните превози по въздух;
- ✓ **Тенденцията по измерител общо превозени товари е възходяща за три годишния период.**

Таблица 3 Превозени товари (в хил. тонове) от фирми-членове НСБС 2011 - 2013

Година	Автомобилна спедиция	Железопътна спедиция	Воден транспорт	Въздушна спедиция	Общо превозени товари
2011	2 366,3	2 969,4	5 249,3	21,0	10 606,0
2012	2 628,0	2 715,2	4 277,1	8,6	9 629,0
2013	3 196,2	2 869,0	6 160,3	9,6	12 235,1
Изменение 2012/2011	+11,06%	- 9%	- 18.5%		- 9%
Изменение 2013/2012	+ 21,6%	+ 5,7 %	+ 44%	+ 11,6%	+ 27%

Източник: НСБС собствени данни

В таблица 3 са представени обобщените данни за количествата превозени и обработени товари от фирмите-членове на НСБС за периода от 2011 до 2013 г. Превозените товари през 2012 отчитат спад 9 % спрямо 2011; през 2013 г. ръст 27% спрямо 2012, с което се регистрира ръст над нивото от 2011 г. с 15%. Независимо от колебанията (регистрирания лек спад през 2012) превозените товари от членовете на НСБС показват устойчива тенденция на ръст в оборотите за 3 годишния период.

Интересен е фактът, че относителният дял на товарните превози с воден транспорт е най-висок 50% в общия обем на превозите. Относителният дял на товарните превози с автомобилен транспорт отчита ръст от 22% през 2011 до 26% през 2013 г. ЖП превозите на товари следват тенденцията на спад от таблица 2 (- 4%) и регистрират намаляване на относителния дял от 28% през 2011 г. до 23% през 2013 г.

Таблица 4 Сравнителна таблица по финансови показатели на предприятията в сектор 5229 (други спомагателни дейности в транспорта) и членовете на НСБС

КАЧЕСТВЕНИ (СТОЙНОСТНИ) ПОКАЗАТЕЛИ (в хил. лева)							
Години	Приходи от дейността (оборот)		Печалба от дейността		Заети лица		Рентабилност
	кид 5229	НСБС	кид 5229	НСБС	кид 5229	НСБС	кид 5229
Кодове по ОПР и Баланс	15000+16000		14000-19000				(14000-19000)/15100*100
2011	1 223 294	607 353	51 479	18 716	5 736	2 542	4,3
2012	1 516 421	646 130	80 114	23 685	5 940	2 596	5,4
2013	1 658 935	690 805	87 531	26 117	5 939	2 798	5,4
Дял (%) НСБС/КИД 5229-2011		49,6%		36,4%		44,3%	
Дял (%) НСБС/КИД 5229-2012		42,6%		29,6%		44,7%	
Дял (%) НСБС/КИД 5229-2013		41,6%		29,8%		47,1%	

От данните в таблицата не може се даде точна количествена оценка и да се направи структурен анализ на спедиторския бранш в абсолютни числа поради фактът, че фирмите сами определят по преобладаващата за тях дейност за кой сектор да подадат данни в НСИ. От една страна броят на предприятията занимаващи се със спомагателните дейности в транспорта, в които се включват складирането на товарите и спедицията е много голям (2011 г. -1321; 2012 – 1 392; 2013 - 1462), а от друга страна не всички членове на НСБС са отчетли финансовите си показатели в сектор 52 29.

Поради изброените обстоятелства можем да направим няколко извода с *условности*:

- ✓ По показателя-измерител „приходи от дейността“ членовете на НСБС реализират средно аритметично $\approx 45\%$ за 3 годишния период. И двете групи имат възходящ тренд за периода, но темпът на ръст на оборотите на членовете е по-нисък от този за сектора. В резултат относителният дял на приходите от дейността на членовете на НСБС към общите приходи намалява от 49,6% през 2011 до 41,6% през 2013 г.
- ✓ Показателят-измерител „заети лица“ е релевантен на измерителя „приходи от дейността“ и ни дава основание да кажем, че към 2013 г. 47% от заетите в сектора са служители на нашите членове.
- ✓ Показателят-измерител „счетоводна печалба“ е нерелевантен с останалите показатели. Числата показват негативен тренд на печалбата към общия дял за КИД 5229.

Като отчитаме отново, че методологичните данни не са абсолютно консистентни, това противоречие може да се обясни със следните условности и допускания:

- в кошницата 5229 са включени част от дейностите на летищата, държавни инфраструктурни и други предприятия с висок марж печалба;
- включени са финансовите резултати на предприятия, които извършват много други дейности, а дейностите по КИД 52 29 представляват малък процент от оборотите на компанията;
- възможно е използването на различна методология за обобщаване на данните, както и подаване на неидентична информация до НСИ и/или НСБС.

Заб.: Количествените и качествените показатели са резултат от обработка на статистически данни предоставени от членовете на НСБС. Секретариатът не носи отговорност за тяхната представителност за всички фирми в бранша, както и за тяхното тълкуване.